

nevelni nem más, mint megtanítani mérlegelni, megítélni, értékelni azokat a vágyakat és hajlamokat, amelyeket saját magunkban érhetünk tetten: ezáltal érhetjük el, hogy ne fosszon meg minden jótól az, hogy minden kísértésbe „beleharapunk”.

A pápai üzenet folytatása a jövő héten lesz olvasható.

Május 11-12-13-án lesznek a Piliscsabai Egyházzenei Napok. Pénteken 18 órakor a klotildligeti, szombaton 17 órakor a csabai templomban, vasárnap 17 órakor pedig az egyetemen kezdődnek a hangversenyek. A rendezvény miatt a szombati 17 órás csabai szentmise elmarad.

+++

Május 13-án a 17 órás pilisjászfalui szentmise után tartjuk a keresztúttal egybekötött keresztszentelést a Somlyó-hegyen.

+++

Májusban a hétköznapi szentmisék előtt fél órával májusi litániát végzünk.

+++

Most vasárnap **anyák napja** van, ez alkalmából a szentmisék végén plébános atya megáldja az édesanyákat.

Miserend

Klotildliget:

május 6. vasárnap	
ünnepi mise	9 óra
családok miséje	11 óra
egyetemi mise	20 óra

ApCsel 10,25-26.34-35.44-48

1Jn 4,7-10

Jn 15,9-17

május 10. csütörtök	18 óra
----------------------------	--------

május 12. szombat	18 óra
--------------------------	--------

május 13. vasárnap	
ünnepi mise	9 óra
családok miséje	11 óra
egyetemi mise	20 óra

ApCsel 1,1-11

Ef 1,17-23 vagy Ef 4,1-13

Mk 16,15-20

Pilisjászfalu:

május 6. vasárnap	17 óra
--------------------------	--------

május 13. vasárnap	17 óra
---------------------------	--------

Piliscsaba:

május 6. vasárnap	
ünnepi szentmise	11 óra

május 11. péntek	17 óra
-------------------------	--------

május 12. szombat	–
--------------------------	---

május 13. vasárnap	
szlovák mise	9 óra
ünnepi szentmise	11 óra

Imaszándékunk:

hála a Megváltás ajándékáért

XIV. évf. 18. szám

2018. május 6.

„Az igazság szabaddá tesz benneteket” (Jn 8,32)

Az álhírek és a békét szolgáló újságírás Ferenc pápa üzenete a tömegtájékoztatás 52. világnapjára

Kedves Testvérek!
Isten tervében az emberek közötti kommunikáció a közösség megélésének alapvető módja. Az emberi lény, aki Teremtőjének képmása és hozzá hasonlatos, képes rá, hogy kifejezze és megossza másokkal azt, ami igaz, ami jó és ami szép. Képes rá, hogy elbeszélje tapasztalatát, hogy beszéljen a világról és így építse az események megértését, az azokra való emlékezést. Ám az ember, ha a saját gögös önzését követi, ettől eltérő módon is használhatja kommunikációs képességét, amint azt már a kezdeteknél láthatjuk Káin és Ábel vagy a bábeli torony történetében (vö. Ter 4,1-16; 11,1-9). Ennek a hamis használatnak a tipikus jele az igazság megmásmítása, az egyéni szinten csakúgy, mint közösségi szinten. Ezzel ellentétben, az Isten elgondolásához való hűségben a kommunikáció az a tér, ahol az ember kifejezésre juttatja személyes felelősségét az igazság keresésében és a közös

jó építésében. Manapság, amikor a kommunikációs közeg egyre inkább felgyorsul a digitális rendszereken keresztül, magunk előtt látjuk az álhírek, az úgynevezett *fake news* jelenségét, amely arra indít bennünket, hogy gondolkozzunk el e kérdésen, s engem arra ösztökélt, hogy ezt az üzenetemet az igazság témájának szenteljem, ahogy ezt tették már számos ízben elődeim is, VI. Páltól kezdve (vö. 1972-es üzenet: *A tömegkommunikáció az igazság szolgálatában*). Szeretnék e gondolatokkal hozzájárulni ahhoz a közös törekvéshez, hogy elejét vegyük a hamis hírek terjedésének, és újra felfedezzük az újságírói hivatás értékét s az egyes emberek felelősségét az igazság továbbadásában.

1. Mi a hamis a „hamis hírekben”?

A *fake news* kifejezést vitatják, és ez a viták tárgyát képezi. Általános értelemben a félretájékoztatás jelenségére vonatkozik, amikor hamis híreket – akár on-line, akár a hagyományos

„Szívügy” a Klotildligeti „Jézus Szíve” Plébánia értesítője
Megjelenik: minden vasárnap
2081 Piliscsaba-Klotildliget, Klotild tér 1.

Plébános: Szilágyi Szabolcs
☎ (30) 611-1296
px.sacerdos@gmail.com

Internet: www.piliscsabatemplom.hu

e-mail: klotildliget@freemail.hu

tömegkommunikációs eszközökkel – terjesztenek. Az alaptalan információkra vonatkozik tehát, amelyek nem létező vagy eltorzított tényekre építenek, és az a céljuk, hogy az olvasót becsapják vagy akár manipulálják. Terjesztésüknek lehet szándékos célja a politikai döntések befolyásolása vagy gazdasági előny szerzése.

A *fake news* hatásossága elsősorban azon tulajdonságuknak köszönhető, hogy képesek hasonlítani az igazságra, kézenfekvőnek tűnnek. Másodsorban ezek a hamis, de valószínű hírek megragadják a célba vett emberek figyelmét, kihasználják a sztereotípiákat és előítéleteket, amelyek az adott társadalomban el vannak terjedve, felszínes és azonnali érzelmeket gerjesztenek, mint a félelem, a megvetés, a harag vagy a csalódás. A hamis hírek terjedését segítik a közösségi hálókat és az ezek működését biztosító lehetőségek manipulatív használata: ezen a módon az alaptalan tartalmak hatalmas nézettségre tesznek szert, és a mégoly hiteles cáfolatok is nehezen tudják korlátok közé szorítani az általuk okozott károkat.

Azért is olyan nehéz felfedni és kiítani a *fake news* jelenségét, mert az emberek homogén, kívülről zárt digitális környezetben belül reagálnak rá, ahova nem tudnak behatolni a másféle vélemények és látásmódok. A dezinformáció (félretájékoztatás) logikájának az az eredménye, hogy ahelyett, hogy létrejönne egy egészséges szembeállítás a másfajta információforrásokkal, s így pozitív módon megkérdőjeleződhetnének az előítéletek, és elindulhatna egy konstruktív

párbeszéd, akaratunk ellenére magunk is egyoldalú és alaptalan vélemények terjesztőivé válhatunk. A dezinformáció drámája a másik fél hiteltelenné tétele, ellenséggé váló megjelenítése egészen a démonizálásig, amiből viszont már konfliktusok szülehetnek. A hamis hírek ilyen módon elősegítik egyrészt az intoleráns, másrészt a túlérzékeny magatartásokat, s ennek csak az lehet az eredménye, hogy az arrogancia és a gyűlölet még tovább terjed. Végül soron ide vezet az igazság meghamisítása.

2. Hogyan ismerhetjük fel az álhíreket?
Semelyikünk sem vonhatja ki magát a felelősség alól, hogy szembeszálljon ezekkel a hamisításokkal. Ez nem könnyű feladat, mivel a dezinformáció sokszor változatos, szándékosan körülményes és ravaszul becsapós utakat választ, és nem egyszer igen finom megoldásokat használ. Dicséretesek ezért azok a neveléshez kapcsolódó kezdeményezések, amelyek során megtanítták, hogyan kell olvasni és értékelni a kommunikatív környezetet, miképpen lehet elkerülni, hogy az ember maga is tudatlanul a dezinformáció terjesztőjévé váljon, ellenben cselekvő módon leleplezze azt. Dicsérendők azok az intézményi és jogi lépések is, amelyeknek célja az ennek a jelenségnek gátat szabó szabályok meghozatala, s azoké a technológiai és médiavállalatoké is, amelyek arra töreksznek, hogy ellenőrizzék a sokmillió digitális profil mögött rejtő személyi identitásokat.

Ám, ha elejét akarjuk venni és le akarjuk leplezni a félretájékoztatás mechanizmusait, ehhez mély és figyelmes

mérlegelés is szükséges. Amit fel akarunk tárni, nem más, mint amit a „kígyó logikájának” nevezhetünk, ami mindig álcázni tudja magát, hogy azután megmarjon. Ez ugyanaz a stratégia, mint amit a *Teremtés könyvében* olvasunk a „ravasz kígyóra” vonatkoztatva, aki az emberiség létének hajnalán megalkotta az első „*fake news*”-t (vö. Ter 3,1-15), ami elvezetett a bűnbeesés tragikus következményeihez, és az első testvérgyilkosságban konkretizálódott (vö. Ter 4), majd számtalan más bűnben is, amit Isten, a többi ember, a társadalom és a teremtett világ ellen követtek el. A „hazugság atyjának” (Jn 8,44) ügyes módszere az álcázás, az észrevétlen és veszedelmes csábítás, amely behálózza az ember szívét hamis és behízelgő érvelésével. A bűnbeesés elbeszélésében a kísértő úgy közelít az asszonyhoz, hogy barátjának tettei magát, aki az ő javáért aggódik, és beszédét egy olyan állítással kezdi, amely igaz, de csak részben az: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?” (Ter 3,1). Amit Isten Ádámnak mondott, valójában nem az volt, hogy egyetlen fáról sem ehettek gyümölcsöt, csak egyetlen fáról volt szó: „a jó és rossz tudás fájáról ne egyél” (Ter 2,17). Az asszony válaszában elmagyarázza ezt a kígyónak, ám enged a provokációnak: „Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsetek, nehogy meghaljatok” (Ter 3,2). Ennek a válasznak jogi érvelése és pesszimista áthallása van, és az asszony, amikor hitelt ad a hamisítónak és enged annak, ahogyan ő állítja be a tényeket,

engedi letéríteni magát a helyes útról. Így először figyelmesen meghallgatja, amikor az bizonygatja: „Semmi esetre sem fogtok meghalni” (Ter 3,4). Ezután a kísértő által felvázolt elemzés már hihető színben tűnik fel: „Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílnak, olyanok lesztek, mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat” (Ter 3,5). Végül eljut oda, hogy megkérdőjelezi Isten atyai figyelemzetetésének hiteltét, ami az ember javát szolgálta, és enged ellenfele vonzó csábításának: „Az asszony látta, hogy a fa élvezhető, tekintetre szép, és csábít a tudás megszerzésére” (Ter 3,6). Ez az elbeszélés egy lényegi tényt emel ki a mi témánk szempontjából: semmilyen félretájékoztatás nem ártatlan; sőt, ha bízunk a hamis dolgokban, annak tragikus következményei lehetnek. Ha az igazságot csupán kicsiny mértékben torzítja is valaki, ennek igen veszélyes következményei lehetnek.

Ami ebben szerepet játszik, az a vágyunk. A *fake news* gyakran vírus módjára terjed tova gyorsan és szinte meggátolhatatlanul, s ennek oka nem annyira a megosztás logikája, amely a közösségi médiát jellemzi, hanem sokkal inkább a telhetetlen vágy, amely oly könnyen felébred az emberben. A félretájékoztatás gazdasági és egyéb alkalmi okai is a hatalom, a gazdagság és az élvezet iránti vágyban gyökereznek, és végső soron egy olyan csalás áldozataivá leszünk, amely sokkal tragikusabb az egyes bajok megjelenési formáinál, mert ez maga a bűn, amely megfosztja szívünket szabadságától. Ezért mondhatjuk, hogy igazságra